

memo Sneltesten t.b.v. terugkeer kantoor

Update stand van zaken

Door de acute vraag van RSO n.a.v. een hoog ziekteverzuim waarvan een deel corona gerelateerd is er een kleinschalige pilot opgezet met sneltesten op 4 locaties in het land. De pilot bij RSO heeft inmiddels geleid tot 8 testen. In praktijk blijkt de reisafstand voor medewerkers naar de 4 beschikbare locaties een obstakel te zijn. De GGD heeft dichtbij de medewerker inmiddels ruim voldoende test capaciteit en afhankelijk van de woon/werklocatie van medewerkers moeten zij relatief lang reizen naar de 4 beschikbare sneltestlocaties. Vanwege een coronageval in Den Haag is de behoefte voor een locatie daar actueel. Ongeveer 25% van het personeel van RSO werkt in Den Haag.

Zodra er zelftesten beschikbaar komen in de supermarkt, overweegt RSO om medewerkers daar een test te laten kopen die dan gedeclareerd kan worden. Tot die tijd worden waar mogelijk pilotlocaties ingezet of de GGD teststraten.

De Inspectie van het Onderwijs heeft schoolbezoeken zo veel als mogelijk uitgesteld. In voorkomende gevallen is het wel nodig om locaties te bezoeken. In die gevallen krijgen inspecteurs nogal eens de vraag of de inspecteur een recent negatief testresultaat heeft. De Inspectie is daardoor op zoek naar een oplossing en wil bij voorkeur aansluiten bij een Rijksbreed initiatief. Zij inventariseren de behoefte, die naar verwachting om enkele tientallen gaat. De voorkeur van de inspectie gaat uit naar de inzet van zelftesten en wacht de ontwikkelingen hieromtrent nog af.

Bij OCW is voor het testen op scholen van leraren en leerlingen een overeenkomst afgesloten met 'spoedtestcorona.nl' voor de dienstverlening. Er komen mensen van deze organisatie op een school om de testen af te nemen. Hulpmiddelen en test koopt OCW apart in via VWS. Uitgangspunt is dat de standaardmaatregelen de basis vormen om verspreiding tegen te gaan. Testen is daar een aanvulling op en niet zozeer een manier om verspreiding te voorkomen. Hoewel door preventief testen in een vroeg stadium ook besmettingen worden ontdekt, die anders onder de radar zouden kunnen blijven. Ook bij het testen op scholen is vrijwilligheid het uitgangspunt en geen verplichting. Het helpt medewerkers wel om zich veiliger te voelen. Er zitten verschillen in aanpak wie worden getest. In het primair onderwijs worden vooral docenten getest (preventief, dus alle docenten), terwijl in het voortgezet onderwijs zowel leerlingen als docenten worden getest (risicogericht, dus bij een besmetting/index casus een kring eromheen sneltesten).

Mogelijkheden

Spoor-1 GGD. Uitgangspunt is om deze basis testvoorziening zoveel als mogelijk in te zetten. Privacy, kwaliteit, opvolging, etc. hoeven niet apart ingeregeld te worden. Voordeel is ook dat via dit spoor het beste zicht op de ontwikkeling van de pandemie verkregen wordt. Op dit moment kan alleen nog getest worden bij symptomen, BCO, coronamelder app, inkomende reizigers uit risicogebieden. Uiteindelijk is het de bedoeling dat iedereen zich kan laten testen.

Spoor-2 Sneltesten werkgever. Uitgangspunt is aanbieden van testmogelijkheid dichtbij of op de werkplek in de vorm van sneltesten. Deze kunnen ingezet worden om wat tijdswinst te boeken bij besmetting of verdenking daarvan, maar ook a-symptomatische inzet is mogelijk. Er wordt een vergoeding door de Rijksoverheid gegeven per test voor symptomatisch testen aan organisaties die testen en zich hiervoor hebben ingeschreven. Een lagere vergoeding is beschikbaar voor a-symptomatisch testen bij doelgroepen die niet in staat zijn om de maatregelen volledig op te volgen.

Spoor-3 Zelftesten. Er is wetgeving in voorbereiding om zelftesten mogelijk te maken. Inmiddels is er ontheffing voor een tweetal zelftesten. De Minister heeft aangegeven dat zelftesten in april in de supermarkt verkrijgbaar zijn. Voordelen zijn de lage kosten, eenvoudig schaalbaar en weinig maatregelen nodig omtrent AVG. Eveneens lijkt er een voordeel qua comfort van de test te zijn. Er zijn testen die niet zo diep in de luchtwegen hoeven. Deze test leent zich ook goed voor a-symptomatisch testen, waardoor onopgemerkte besmettingen sneller worden geïdentificeerd. Door de laagdrempeligheid en andere voordelen zou dit de testbereidheid ten goede kunnen komen, waardoor testen op veel grotere schaal kan worden ingezet.

Nadeel is dat er geen 100% zekerheid bestaat dat alle positieve uitslagen ook bekend worden bij de GGD. Voorlichting om een positieve uitslag te laten bevestigen

De **coronacheck-app** is in ontwikkeling. In eerste aanleg bedoelt om toegang tot evenementen etc. mogelijk te maken. Na een negatieve test ontvangen men een code die ingevoerd wordt in de app. Voor toegang tot een evenement wordt de code gescand op basis waarvan er een groen of rood scherm getoond wordt. Groen heeft dan als betekenis dat er recent een negatieve test afgenomen is. Dit zou uitgebreid kunnen worden met vaccinatie. Vooralsnog is dit in de pilotfase en bedoeld voor evenementen, restaurantbezoek etc. Het zou ook toepasbaar kunnen zijn op de werkvloer, maar is vooralsnog niet het uitgangspunt. Doordat deze testen alleen via een daartoe aangewezen organisatie uitgevoerd kunnen worden leent dit zich minder voor zeer frequent testen.

Situaties terugkeer kantoor

Hieronder worden een aantal situaties geschetst voor terugkeer naar de werkplek waarvoor testen ingezet kunnen worden. Daarbij is het van belang om te benadrukken dat elke vorm van testen zoals besproken te allen tijde vrijwillig moet zijn en niet kan worden gekoppeld aan enige vorm van toegang tot werk en het loslaten van geldende maatregelen. Situatie 7 is de laatste situatie waarin testen nog nodig zou kunnen zijn. De situaties 4 t/m 6 reflecteren de 4 risiconiveaus uit de pandplannen en de situaties 1 t/m 3 zouden daar nog aan vooraf kunnen gaan.

Situatie 1

Cruciale functies, waarbij preventiemaatregelen niet altijd te handhaven zijn
 Cruciale functies, waarbij meerdere mensen in 1 ruimte werken
 Cruciale functies, waarbij regelmatig klant- of burgercontact is

Snel-/Zelftesten kunnen periodiek ingezet worden om de directe omgeving van medewerkers in cruciale functies te beschermen, zelfs wanneer diegene gevaccineerd is. Het is nog niet duidelijk of vaccinatie ook besmettelijkheid voorkomt.

Situatie 2

Noodzakelijke trainingen / opleidingen

Om noodzakelijke trainingen en opleidingen zo veilig mogelijk door te laten gaan kunnen vooraf snel-/zelftesten ingezet worden.

Situatie 3

Dagje kantoor per individu

Een kleine groep vindt het thuiswerken fijn en wil niet anders meer. De meesten geven de voorkeur aan hybride werken. Een kleine groep vindt het thuiswerken maar niets. Voor diegene die het thuiswerken lastig vindt zou het mogelijk gemaakt kunnen worden een dagje naar kantoor te gaan. Snel-/zelftesten kunnen helpen om een besmetting in een vroeg stadium op te merken.

Situatie 4

Dagje kantoor per team/afdeling
 Overleggen/Bijeenkomsten
 Wenselijke Trainingen/opleidingen

Deze situatie komt overeen met niveau 4 conform de pandplannen. Een team of afdeling kan op verzoek een dagje naar kantoor. Coördinatie is essentieel om te veel toestroom te voorkomen en is onderdeel van de pandplannen. Voor een eerste stap richting kantoor kan er voorzichtig begonnen worden met 'live' overleggen en/of bijeenkomsten. Ook kunnen de niet noodzakelijke, maar wel wenselijke trainingen en opleidingen voorzichtig opgestart worden. Snel-/zelftesten kunnen helpen om een besmetting in een vroeg stadium op te merken.

Situatie 5

Dagje kantoor per OO

Deze situatie komt overeen met niveau 3 conform de pandplannen. Een organisatie onderdeel kan op verzoek een dagje naar kantoor. Snel-/zelftesten kunnen helpen om een besmetting in een vroeg stadium op te merken.

Situatie 6

Dag/dagen kantoor meerdere OO's

Deze situatie komt overeen met niveau's 2 en 1 conform de pandplannen. Het verschil zit vooral in het aantal medewerkers op kantoor. Eén of meerdere organisatie onderdelen kunnen op verzoek een dagje naar kantoor. Snel-/zelftesten kunnen helpen om een besmetting in een vroeg stadium op te merken.

Situatie 7.

Hybride werken

Zolang niet iedereen in de gelegenheid is geweest zich te laten vaccineren kunnen snel-/zelftesten helpen om besmetting in een vroeg stadium op te merken of kunnen ingezet worden als er toch nog een clusterbesmetting lijkt te ontstaan.

Wanneer welke test

In het Advies van een deskundigenpanel omtrent (begeleide) zelfafname 'Zelftesten in het onderwijs en bedrijfsleven' staat hetvolgende:

"Het is van belang om te benadrukken dat het testen van mensen met klachten, of mensen zonder klachten die in het bron- en contactonderzoek naar voren komen als huisgenoot (categorie 1) of 'nauw contact' (categorie 2) te allen tijde via de GGD verloopt en dus buiten de scope van dit advies valt. Bij deze mensen is de kans op een positieve testuitslag groter dan bij het preventief testen of het testen van categorie 3-contacten. Daarom worden hogere eisen gesteld aan bijvoorbeeld de testafname en testomgeving en vindt het testen van deze personen alleen via de GGD plaats.

Preventief testen

Bij preventief testen doelen we op het testen van mensen zonder klachten, zonder dat er een bekende besmetting in hun omgeving is geconstateerd. Het primaire doel bij preventief testen, waarbij a priori geen positieve testuitslag verwacht wordt, is dat verspreiding van het virus sneller opgemerkt wordt en daardoor effectiever aangepakt kan worden. Het preventief testen draagt bij aan de veiligheid en continuïteit van onderwijs en werk, omdat door vroege signalering het aantal mensen, dat besmet kan worden en in quarantaine moet gaan, kan worden beperkt. Als secundair doel kan het preventief testen in het onderwijs en bedrijfsleven tevens bijdragen aan een gevoel van veiligheid onder medewerkers, leerlingen en ouders.

Risicogericht categorie 3-testen

In tegenstelling tot het preventief testen is er bij risicogericht testen wél sprake van een persoon met een geconstateerde besmetting (een indexcasus) als aanleiding voor het testen. Bij risicogericht Categorie 3-testen doelen we in dit advies alleen op het testen van zogenaamde 'overige contacten' uit het bron- en contactonderzoek (categorie 3). Wanneer er een besmetting is geconstateerd, wordt Categorie 3-testen ingezet voor mensen die niet in quarantaine hoeven, en geen klachten hebben, maar wel in enige mate blootgesteld zijn aan een besmet persoon. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om mensen die langere tijd in dezelfde ruimte zijn geweest met een besmet persoon, maar daarbij wel voldoende afstand gehouden hebben. Deze vorm van testen heeft als primair doel om de verspreiding van het virus op een effectieve wijze in te dammen. Als secundair doel kan Categorie 3-testen ook bijdragen aan het terugbrengen van een gevoel van veiligheid na een geconstateerde besmetting.

Het Outbreak Management Team (OMT) heeft in haar 99^e advies geadviseerd om testen via zelfafname mogelijk te maken als aanvulling op het testen van mensen met klachten en mensen met een verhoogd risico in teststraten. De rationale hiervoor is dat zelftesten laagdrempelig en frequent te gebruiken zijn, waarbij de uitslag snel bekend is. Deze eigenschappen compenseren het verlies aan sensitiviteit. Zelftesten kunnen zo een belangrijke bijdrage leveren aan het verminderen van virusverspreiding door mensen zonder klachten (asymptomaten) in bijvoorbeeld scholen of in werksituaties."

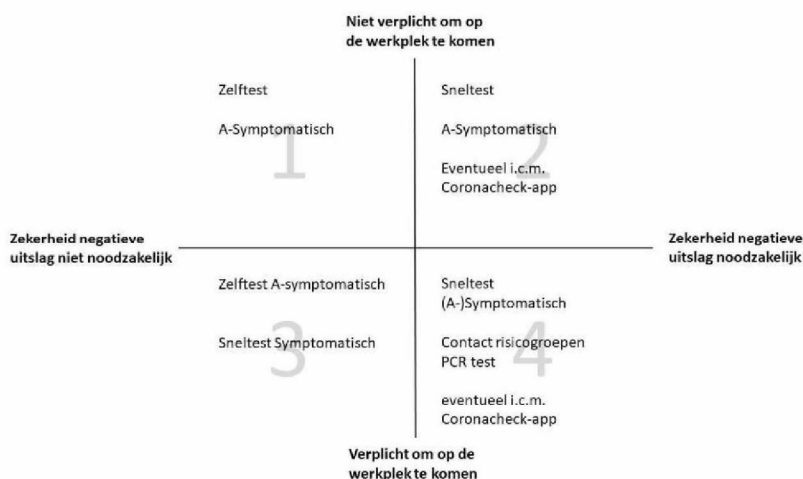
In de kamerbrief van 23 februari omtrent de stand van zaken wordt op pagina 30 vanaf 2b en c ingegaan op testen in de werksituatie. Dit sluit grotendeels aan met bij het hiervoor beschreven advies van 17 maart.

Zoals hiervoor geschetst bestaan er (binnenkort) 3 sporen in het testbeleid. Primair is spoor-1 de basis testvoorziening. Spoor-2 en spoor-3 zouden daarnaast inzetbaar kunnen zijn door werkgever Rijksoverheid. Er kan ingezet worden op 1 van deze sporen, maar gezien de diversiteit van de Rijksoverheid en de wens om zo wendbaar mogelijk te zijn zou ook ingezet kunnen worden op een combinatie.

Een methode om hiernaar te kijken kan zijn door onderscheid te maken in enerzijds wel of niet verplichte aanwezigheid op kantoor en anderzijds de mate waarin zekerheid van een negatieve test verlangd wordt voor toegang. Er moet nog een check gedaan worden of dit volledig aansluit bij het RIVM beleid.

Zekerheid van een negatieve test speelt in situaties waarbij de medewerker gezien de aard van de werkzaamheden niet in staat is om de maatregelen zoals 1,5m afstand te handhaven of waarbij men in contact komt met risicogroepen. Dat speelt bijvoorbeeld in de zorgsector, maar ook bij justitie, OM, inspecties zou dit een rol kunnen spelen.

Een andere variabele die mee kan spelen is de verplichting om op kantoor aanwezig te zijn. Je zou bijvoorbeeld kunnen stellen dat de zorgplicht zwaarder weegt wanneer dit speelt, maar ook een veiligheidsgevoel van de medewerker kan een motivatie zijn om test mogelijkheden beschikbaar te stellen. Deze variabelen leidt tot 4 kwadranten.

Volume

Op basis van de pandplannen kan een inschatting gemaakt worden van het maximaal aantal medewerkers die dagelijks op kantoor kunnen komen. Hiermee zou een grove indicatie gemaakt kunnen worden van de behoefte aan testen.

De verwachting is dat in de kwadranten 2 en 4 de volumes niet hoog hoeven te zijn. Dit zal zich vooral voordoen bij organisaties die reeds maatregelen hebben getroffen passend bij deze situatie en niet aansluiten bij dit project. Het zal dan vooral medewerkers betreffen in situatie 1. Kwadrant 3 komt voor in situatie 2 en 4 t/m 7. Dat zouden trainingen kunnen zijn die niet langer uitgesteld kunnen worden of overleggen die zich niet lenen voor een digitale setting.

Het grootste volume is te verwachten in kwadrant 1, dat gaat over de situaties 2 t/m 7. Testen kan bijdragen aan het veiligheidsgevoel op de werkvloer en het vroegtijdig signaleren van besmettingen. Om de testbereidheid zo hoog mogelijk te krijgen is laagdrempeligheid, comfort bij testen en toegankelijkheid belangrijk.

Vragen

De ICBR wordt gevraagd in te stemmen met:

1. Een onderzoek naar het Rijksbreed inkopen van snel- en/of zelftesten. Sneltesten worden afgenomen door een daartoe bevoegde organisatie, zelftesten zouden beschikbaar gesteld kunnen worden aan de organisaties die hier behoefte aan hebben. (Bij sneltesten kopen we de dienstverlening in incl. test, bij zelftesten zouden we Rijksbreed kunnen inkopen en organisaties zelf de bestelling laten doen. Distributie verdient daarbij aandacht nog aandacht)
2. De testen worden in de volgende situaties beschikbaar gesteld aan medewerkers die op locatie werken (zijnde kantoor of onderweg):
 - a. waarbij 1,5-m maatregelen niet gehandhaafd kunnen worden;
 - b. door de aard van het werk verschillende fysieke contacten hebben (RSO, RBO, IPKD, inspecties, noodzakelijke trainingen etc.).
 - c. Ter voorbereiding rekening houden met breed inzetbare zelftesten (preventief) naar behoefte bij een veranderende epidemiologische situatie. (Het rapport 'zelftesten in het onderwijs en bedrijfsleven' van 17mrt houdt rekening met deze optie (zie paragraaf 2.2.4. en de tabel 2.3)
3. Dienstonderdelen maken, op grond van het bij twee genoemde, hun behoefte bekend
4. De kosten voor testen worden gedragen door de organisaties waarvoor de geteste medewerkers werken

M.b.t. de uitvoering zijn de volgende aandachtspunten benoemd:

- De basis testinfrastructuur van de GGD blijft leidend
- Testen van werknemers is altijd op vrijwillige basis
- Medewerkers krijgen de mogelijkheid zowel op een testlocatie als d.m.v. een zelftest zich te testen
- We houden er rekening mee dat voor collega's het soms een mijl op zeven is om naar een testlocatie te gaan (zeker in de regio)
- We laten, vanwege de diversiteit in werkprocessen, de verantwoordelijkheid voor uitvoering bij de departementen/diensten zelf. Monitoring achteraf via gebruik van testen
- Dekking voor de kosten van a. is deels via de regeling van VWS/SZW
- Zelftesten zijn verkrijgbaar op de locatie waar medewerker werkt, daardoor is declaratie niet nodig (hou de declaratie optie wel open voor specifieke situaties)
- We gaan uit van 'thuiswerken, tenzij'. Mocht werken op kantoor toch nodig zijn kan overwogen dat de test te declareren is (zorgt wel voor extra administratieve last).